

eserin, korunması gerekli kültür varlığı olarak belirleneceği, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili yapılan tespitlerin koruma bölge kurulu kararı ile tescil olunacağı, tespit ve tescil ile ilgili usullerin, esaslar ve kıstasların yönetmelikte belirtileceği düzenlemes

Bir taşınmazın, “Korunması Gerekli Kültür Varlığı” olarak tesciline ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın çözümlenmesi sırasında, bilirkişi incelemesi yaptırılması amacıyla oluşturulacak kurulda, işin niteliği gereği “Sanat tarihçisi” unvanına sahip uzmana da yer verilmesi gerektiği hakkında

T.C.

D A N I Ş T A Y

Ondördüncü Daire

Esas No : 2011/7740

Karar No : 2013/2133

Anahtar Kelimeler : Taşınmaz Kültür Varlıkları, Sanat Tarihçisi,

Bilirkişi Kurulu

Özeti : Bir taşınmazın, "Korunması Gerekli Kùltür Varlığı" olarak

tesciline ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın çözümlenmesi sırasında, bilirkişi incelemesi yaptırılması amacıyla oluşturulacak kurulda, işin niteliğı gereğı "Sanat tarihçisi" unvanına sahip uzmana da yer verilmesi gerektiğı hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı): T.C. Ziraat Bankası A.Ş.

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : Kùltür ve Turizm Bakanlığı

İstemin Özeti : Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin 10/12/2009 günlü,

E:2008/706, K:2009/708 sayılı kararının; usul ve yasaya uygun olmadığı ileri

sürölerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: İstemin reddi gerektiğı savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Deniz Ertekin

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması

gerektiğı düşünölmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, işin gereğı görüşöldü:

Dava; Eskişehir İli, Seyitgazi İlçesi, İki Çeşme Mahallesinde, ... pafta, ...

ada, ... sayılı parselde bulunan Ziraat Bankası hizmet binasının "Korunması

Gerekli Kùltür Varlığı" olarak tesciline ilişkin 08.10.2008 günlü, 3111 sayılı

Eskişehir Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararının iptali

istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; yerinde yapılan keşif ve bilirkişi

incelemesi sonucu düzenlenen rapor ile dosyadaki bilgi ve belgelerin birlikte

değerlendirilmesinden; Eskişehir İli, Seyitgazi İlçesi, Ziraat

Bankası hizmet

binasının “Korunması Gerekli Kültür Varlığı” olarak tesciline ilişkin Eskişehir

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararının, konuyla ilgili

mevzuat hükümlerinde öngörülen ilke ve esaslara uygun olarak tesis edildiği

sonuç ve kanaatine varıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu

karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 3. maddesinde; “Kültür varlıkları”; tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür,

din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde

sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan zgn değer taşıyan yer

stnde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklar,

olduğu ifade edilmiş; 6. maddesinde; “a) Korunması gerekli tabiat varlıkları ile

19’uncu yüzyıl sonuna kadar yapılmış taşınmazlar, b) Belirlenen tarihten sonra

yapılmış olup önem ve özellikleri bakımından Kültür ve Turizm Bakanlığınca

korunmalarında gerek görülen taşınmazlar” korunması gerekli taşınmaz kültür

ve tabiat varlıkları arasında sayılmış; 7. maddesinde; korunması gerekli

taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının ve doğal sit alanlarının tespitinin, Kültür

ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen

kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılacağı, yapılacak tespitlerde, kültür

ve tabiat varlıklarının tarih, sanat, bölge ve diğer özellikleri dikkate alınacağı,

devletin imkanları göz önünde tutularak, örnek durumda olan ve ait olduğu

devrin özelliklerini yansıtan yeteri kadar eserin, korunması gerekli kültür

varlığı olarak belirleneceği, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat

varlıkları ile ilgili yapılan tespitlerin koruma bölge kurulu kararı ile tescil

olunacağı, tespit ve tescil ile ilgili usullerin, esaslar ve kıstasların yönetmelikte

belirtileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan Korunması

Gerekli Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in

3. maddesinde; "Taşınmaz Kültür Varlıkları"; tarih öncesi ve tarihi devirlere ait

bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan yer üstünde, yer altında veya

su altındaki korunması gerekli taşınmaz varlıklarını; "Tespit"; 2863 sayılı Kültür

ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3 üncü maddesinde tarif edilen ve

6'ncı maddesinde belirtilen korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat

varlıklarının bu yönetmelikle belirtilen usuller, esaslar ve kıstaslar

doğrultusunda teknik bir çalışma ile değerlendirilerek belgelendirilmesini;

"Tescil"; taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarından korunması gerekli olanlarının

koruma kurulu kararıyla belirlenmesini, ifade edeceği kurala bağlanmış;

"Tespitlerde Değerlendirme Kıstasları" başlıklı 4. maddesinde, Taşınmaz kültür

ve tabiat varlıklarından korunması gereklilerin tespitinde aşağıdaki hususlar

göz önünde bulundurulacağı belirtilmiş; (f) bendine ise, tek yapılar için;

taşınmazın sanat değeri, mimari, tarihi, estetik, mahalli, arkeolojik değerler

kapsamı içinde; strüktürel, dekoratif, yapısal durum, malzeme, yapım

teknolojisi, şekil bakımından özellik arz etmesi, hususu sayılmıştır.

Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığına ilişkin uyumsuzlukların

çözümünde teknik yönden keşif ve bilirkişi incelemesinin gerektiği durumlarda

yukarıda yer alan tanım ve taşınmaz kültür varlıklarının özelliği gereği

taşınmazın sanat değeri, mimari, tarihi, estetik, mahalli, arkeolojik değerler

kapsamı içinde; strüktürel, dekoratif, yapısal durum, malzeme, yapım

teknolojisi, şekil bakımından özellik ve güzellikler içermesi ve mutlaka

korunması gerektiğinin anlaşılabilmesi için sanat tarihçisi ve mimar gibi

konusunda uzman olan kişilerden bilirkişi kurulu oluşturularak inceleme

yaptırılması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; Eskişehir İli, Seyitgazi İlçesi, İki-Çeşme

Mahallesi, ... pafta, ... ada, ... sayılı parselde bulunan Ziraat Bankası hizmet

binasının, Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun

08.10.2008 günlü, 3111 sayılı kararı ile "Korunması Gerekli Kültür Varlığı"

olarak tescil edilmesi üzerine, anılan kararın iptali istemiyle bakılmakta olan

davanın açıldığı, İdare Mahkemesince; iki adet şehir ve bölge planlamacısı ile

mimardan oluşan bilirkişi heyeti ile keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırıldığı,
bilirkişi heyetince hazırlanan rapor dikkate alınmak suretiyle davanın reddine
karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; taşınmaz kùltùr varlığına ilişkin uyuşmazlıkların çùzümü

için oluşturulacak bilirkişi kurullarında, işin niteliği gereği "sanat tarihçisinin"

de yer alması gerekmekte olup, İdare Mahkemesince iki adet şehir plancısı ve

mimardan oluşturulan bilirkişi kurulu raporu esas alınarak verilen kararda

hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 10/12/2009

günlü, E:2008/706, K:2009/708 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın

Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden

itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere,

26/03/2013 tarihinde oybirliği ile karar verildi